

Dit document maakt gebruik van bladwijzers

Consultatiedocument
Voorgestelde wijzigingen in standaard 4410H op grond van

Betrokkenheid accountant bij BW2 jaarrekening micro-entiteit
en

**Duidelijkheid dat opstellen jaarrekening in kader controle-
opdracht niet als separate samenstellingsopdracht wordt
aangemerkt**

6 november 2015

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo of the Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) features a thick black horizontal bar above the letters 'NBA' in a bold, sans-serif font.

Consultatiedocument

Voorgestelde wijzigingen in standaard 4410H op grond van:

- *Betrokkenheid accountant bij BW2 jaarrekening micro-entiteit*
- *Duidelijkheid dat opstellen jaarrekening in kader controleopdracht niet als separate samenstellingsopdracht wordt aangemerkt*

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Welke rol moet de accountant spelen als hij het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit?	5
2.1 Wat is de toegevoegde waarde van de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van de jaarrekening van een micro entiteit en hoe moet dit worden duidelijk gemaakt aan de markt?	6
2.2 Hoe geeft de accountant invulling aan zijn verantwoordelijkheid om bij het ondersteunen van het management vakbekwaam en zorgvuldig zijn werkzaamheden uit te voeren?	8
2.3 Rechtvaardigt het belang van de beroepsgroep en de bescherming van gebruikers van de accountants producten dat de NBA kwaliteitseisen stelt aan de uitvoering van de opdracht en de kantoororganisatie?	9
2.4 Voorstellen	10
3 Opdrachten waarbij de accountant in het kader van zijn jaarrekeningcontrole het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening	11
3.1 Inleiding	11
3.2 Kun je altijd controleren en samenstellen?	12
3.3 Tekstuele aanpassing in standaard 4410	12
4 Hoe reageren	14
4.1 Termijn	14
4.2 Waar kunt u uw reacties naar toe zenden?	14
4.3 Hoe reageren	14

1 Inleiding

In de afgelopen periode is een tweetal vragen opgekomen met betrekking tot samenstellingsopdrachten die aanleiding zijn voor de NBA om de leden en andere betrokkenen te consulteren over haar visie en waar de NBA voorstelt om Standaard 4410H uit de NV COS aan te passen als er draagvlak is voor de visie van de NBA.

Allereerst gaat het er daarbij om wat de gevolgen zijn van de nieuwe verslaggevingswetgeving op het gebied van **micro-entiteiten**. De centrale vraag daarbij is welke rol de accountant moet spelen als hij het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening. Om het antwoord op deze vraag te kunnen geven is het nodig om het antwoord te vinden op een drietal onderliggende vragen.

Dit zijn:

- Wat is de toegevoegde waarde van de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit en hoe moet dit worden duidelijk gemaakt aan de markt?
- Hoe geeft de accountant invulling aan zijn verantwoordelijkheid om bij het ondersteunen van het management vakbekwaam en zorgvuldig zijn werkzaamheden uit te voeren?
- Rechtvaardigt het belang van de beroepsgroep en de bescherming van gebruikers van de accountants producten dat de NBA kwaliteitseisen stelt aan de uitvoering van de opdracht en de kantoororganisatie?

In hoofdstuk 2 legt de NBA haar visie op deze punten uit, doet op grond daarvan een voorstel voor de verdere aanpak en wordt uw mening gevraagd over de visie en de mogelijke aanpak.

Het tweede onderwerp betreft een vraag die opgekomen is over **controleopdrachten waarbij de accountant in het kader van zijn jaarrekeningcontrole het management ook ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening**. De vraag is opgekomen of het nodig en maatschappelijk wenselijk is of in dat geval ook een samenstellingsverklaring moet worden af gegeven.

In hoofdstuk 3 wordt de visie van de NBA uiteengezet en wordt u gevraagd om uw reactie te geven op het voorstel van de NBA.

In hoofdstuk 4 worden de consultatievragen kort samengevat en wordt aangegeven hoe en voor wanneer u kunt reageren op dit consultatiedocument.

De NBA is voornemens om in de tweede helft november of begin december een rondetafel te organiseren over dit onderwerp. Nadere gegevens over deze rondetafel volgen zo snel mogelijk.

2 Welke rol moet de accountant spelen als hij het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit?

De regelgeving op het gebied van micro-entiteiten heeft betrekking op entiteiten die onder BW2 vallen en die (geconsolideerd) voldoen aan twee van de drie hieronder volgende criteria:

- totaal activa kleiner of gelijk aan €350.000;
- omzet kleiner of gelijk aan €700.000;
- gemiddeld aantal werknemers minder dan 10.

Deze politieke maatregel ingegeven is door de wens om tot lastenverlichting te komen voor het bedrijfsleven. Volgens informatie verkregen van de KvK voldoet ongeveer 90% van de organisaties die moeten voldoen aan Bw2 aan deze criteria waardoor zij gebruik kunnen maken van een vereenvoudigd regime voor de jaarrekening. Dit vereenvoudigd regime geldt voor zowel de inrichtingsjaarrekening als voor de publicatie jaarrekening waarbij het management ervoor kan kiezen de inrichtingsjaarrekening niet volgens vereenvoudigd regime op te laten stellen en de publicatie jaarrekening wel. Voor beide geldt: de grondslagen voor waardering en resultaat bepaling zijn dezelfde als voor de kleine rechtspersonen. Slechts voor de rapportering is een vereenvoudigd regime van toepassing. Hoewel de regels niet gelden voor niet onder BW2 vallende organisaties zoals eenmanszaken en vof's, is het goed denkbaar dat dergelijke organisaties die nu door de accountant een jaarrekening lieten samenstellen ook voor het vereenvoudigde regime kiezen.

Niet alle organisaties zullen kiezen voor het beperkte regime omdat gebruikers van de jaarrekening behoefte hebben aan meer informatie. Denk hierbij aan een bank die in het kader van de financiering meer informatie wil, een deelneming die meer informatie aan de groep moet aanleveren of een organisatie die meer informatie aan haar subsidieverstrekker moet geven.

De vraag is hoe de accountant nu moet handelen als hij gevraagd wordt het management van een micro-entiteit te ondersteunen bij het opmaken van de jaarrekening?

Wanneer puur technisch vanuit de regelgeving wordt gekeken: een jaarrekening die volledig volgens de voorschriften van een micro-entiteit is opgesteld, voldoet niet aan de definitie van een financieel overzicht, als genoemd in standaard 4410H. Dit komt met name omdat de toelichtingen ontbreken. En dus hoeft Standaard 4410H niet te worden toegepast. Daarmee zijn er geen specifieke regels voor de accountant. De basisregels in de VGBA en ook de WWFT zijn wel van toepassing en dus moet accountant zelf zorgen dat hij voldoet aan de vereiste van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. Ook is het mogelijk dat helemaal geen accountant meer is betrokken bij de opdracht. Dan is ook de VGBA niet meer aan de orde.

Ondernemingen die nu een accountant vragen voor het uitvoeren van een samenstelopdracht doen dat vrijwillig en kiezen daarmee bewust voor de kwaliteit die de accountant levert. De NBA is van mening dat de persoonlijke betrokkenheid van accountants bij het opmaken van de jaarrekening voor de klant een pre is. Waarom zou hij anders voor een accountant kiezen? De NBA denkt dan ook niet dat de cliënten van accountants het verlagen van de kwaliteitsstandaarden wenselijk achten. Ook veel accountants zullen dit niet willen.

De NBA realiseert zich dat accountants - en dan met name die accountants die hun diensten verlenen in het kleinere MKB - voor een uitdaging staan daar waar het op de concurrentiekracht aankomt. Zeker nu deze maatregel ingegeven is door de wens om tot lastenverlichting te komen voor het bedrijfsleven moet de regelgeving en het toezicht vanuit de beroepsorganisatie er niet toe leiden dat deze besparing weer teniet wordt gedaan. Echter de lastenverlichting ziet vooral toe op de, in Nederland, verdergaande geautomatiseerde rapportage en niet zozeer op de totstandkoming van deze rapportage. Immers de grondslagen zijn nog steeds gebaseerd op dezelfde principes. Ze hoeven alleen niet meer te worden vermeld.

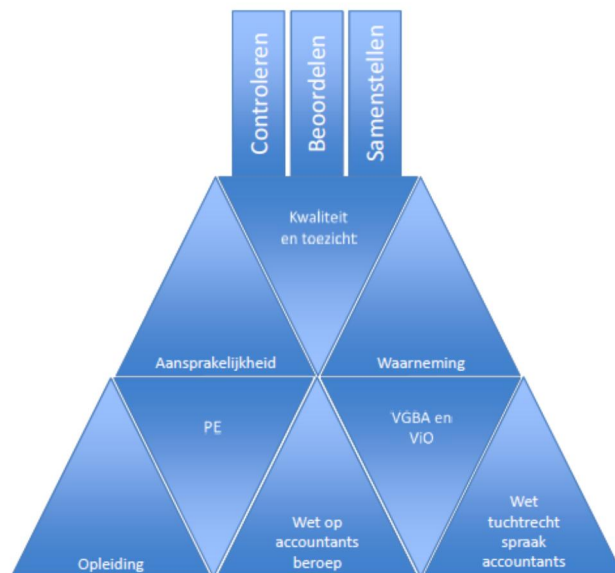
Het voorgaande maakt het belangrijk dat de NBA zorgt voor passende regelgeving zonder onnodige ballast. Dit uitgangspunt geldt altijd voor de regelgeving van de NBA, maar is nog belangrijker met betrekking tot de dienstverlening aan micro-entiteiten. De NBA is van mening met Standaard 4410H en de daarbij horende regels voor het kwaliteitssysteem een set van regels te hebben die daaraan voldoen. Gelijktijdig krijgt de NBA ook signalen dat dit niet als zodanig wordt ervaren. Daarom vragen wij in dit consultatiedocument nadrukkelijk om voorbeelden van zaken in de huidige standaard die als onnodige ballast worden ervaren en ook vragen wij naar andere knelpunten in de regelgeving voor het efficiënt uitvoeren van opdrachten bij micro-entiteiten, ofwel, waarom ervaart u de samenstelopdracht als te zware regelgeving?

In het vervolg van dit document gaat de NBA in op de in de inleiding aangekondigde vragen:

- Wat is de toegevoegde waarde van de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit en hoe moet dit worden duidelijk gemaakt aan de markt?
- Hoe geeft de accountant invulling aan zijn verantwoordelijkheid om bij het ondersteunen van het management vakbekwaam en zorgvuldig zijn werkzaamheden uit te voeren?
- Rechtvaardigt het belang van de beroepsgroep en de bescherming van gebruikers van de accountants producten dat de NBA kwaliteitseisen stelt aan de uitvoering van de opdracht en de kantoororganisatie?

2.1 Wat is de toegevoegde waarde van de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van de jaarrekening van een micro entiteit en hoe moet dit worden duidelijk gemaakt aan de markt?

Carel Verdiesen, zelfstandig gevestigd accountant (EMZ) en vicevoorzitter van het Adviescollege voor Beroepsreglementering heeft de waarde van de betrokkenheid van een accountant die een jaarrekening samenstelt in enkele spitsuur sessies op de volgende wijze duidelijk gemaakt.

“De fundamentele rol van de accountant in het maatschappelijk verkeer is zijn betrokkenheid bij verslaggeving. Zijn betrokkenheid verhoogt de kwaliteit hiervan waardoor derden deze informatie makkelijker kunnen interpreteren en vergelijken en minder kosten hoeven te maken om met de onderneming te handelen.”

Een van de rollen is de samenstellende accountant waarbij twee kernzaken van belang zijn:

- *De accountant wordt gevraagd om zijn deskundigheid te gebruiken om de onderneming te helpen bij het opstellen van de jaarrekening:*
- *De accountant kan hierbij uitgaan van informatie van het management tenzij.....*

De wetgever heeft deze rol als belangrijk gezien en mede daarom het brede beroep wettelijk verankerd. Dat vergt een gedegen opleiding en het bijhouden van deze kennis. Hij houdt zich aan de ethische regels zodat derden nog meer toegevoegde waarde kunnen ontlenen aan de samengestelde jaarrekening. Een systeem van kwaliteitsbeheersing met externe toetsing en pittig tuchtrecht borgen deze kwaliteitskenmerken juist en vooral ook voor de opdrachtgever (klant). Tenslotte zorgen de verplichte waarneming en de aansprakelijkheidsverzekering ervoor dat de klant in geval van calamiteiten kan rekenen op goede afwerking en eventueel een adequate vergoeding.

De NBA en de accountant zouden deze kwaliteitskenmerken beter over het voetlicht moeten brengen het betreft hier immers veel toegevoegde waarde voor klant en gebruiker. Indien er geen sprake is van een samenstelopdracht is de verplichte waarneming, verplichte aansprakelijkheidsverzekering, het kwaliteitssysteem en de toetsing hiervan zouden niet meer van toepassing zijn. Zelf de betrokkenheid van de accountant kan niet worden afgedwongen zodat ook de deskundigheid, het tuchtrecht en de ethische code vervallen terwijl wel onder een accountantsnaam producten worden uitgebracht.

Voor het maatschappelijk verkeer is duidelijkheid over wat de betrokkenheid van een accountant inhoudt bij een jaarrekening, hoe vereenvoudigd ook van groot belang, immers zijn deskundigheid en ethische betrokkenheid wordt daar herkend en erkend.”

De NBA vindt dit een zodanig kernachtige weergave van de kracht en toegevoegde waarde van het accountantsberoep dat zij deze uitleg graag overneemt.

Het kwaliteitssysteem zoals beschreven bevat zaken waar gebruikers zoals de belastingdienst en de banken vertrouwen aan ontlenen. De NBA meent dan ook dat het goed is als opdrachtgevers de betrokkenheid van de accountant aan externe gebruikers kenbaar kunnen maken door het verstrekken van een verklaring van de accountant. Zo wordt ook voorkomen dat de betrokkenheid van de accountant onjuist wordt voorgesteld.

Overigens is het wel zo dat bij de ondernemer/natuurlijk persoon het wel mogelijk is om af te zien van een samenstellingsopdracht. Dit kan alleen wanneer er geen sprake is van een financieel overzicht. Juist de beperkte verspreidingskring geeft hier de mogelijkheid maar de standaard geeft wel aan dat bij een bredere verspreiding en de betrokkenheid van de accountant moet worden overwogen om ook daar te samenstellingsopdracht toch toe te passen.

Vragen:

1. Bent u het eens met de wijze waarop de toegevoegde waarde van de accountant is beschreven? Zo niet, waar bent u het niet mee eens of wat mist u?
2. Bent u het er mee eens dat gebruikers vertrouwen ontlenen aan de betrokkenheid van de accountant? Kunt u toelichten waarop uw visie is gebaseerd?
3. Bent u het er mee eens dat de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van een jaarrekening van een micro-entiteit in een verklaring moet worden kenbaar gemaakt? Kunt u toelichten waarop uw visie is gebaseerd?

2.2 Hoe geeft de accountant invulling aan zijn verantwoordelijkheid om bij het ondersteunen van het management vakbekwaam en zorgvuldig zijn werkzaamheden uit te voeren?

De accountant die betrokken is bij het opmaken van een jaarrekening voor een micro-entiteit moet dit deskundig en zorgvuldig doen. Op zich kan het aan de individuele accountant worden overgelaten om te bepalen wat hij moet doen, maar de NBA denkt niet dat dit verstandig is.

De eerste reden daarvoor is dat gebruikers het recht hebben te weten wat de accountant heeft gedaan in het kader van zijn opdracht. Door afspraken te maken over wat een accountant doet bij een micro entiteit en dit vast te leggen in een standaard waar naar verwezen kan worden in een verklaring krijgen gebruikers deze duidelijkheid.

De tweede reden zijn de accountants zelf. De NBA meent dat beroepsstandaarden accountants helpen om op een juiste wijze invulling te geven aan hun verantwoordelijkheid om een opdracht vakbekwaam en zorgvuldig uit te voeren. Een accountant die de juiste standaard goed toepast mag er vanuit gaan dat hij de opdracht vakbekwaam en zorgvuldig heeft uitgevoerd. Dat kan hem ook helpen als een gebruiker, een toetsers, een klachtencommissie of een rechter hem aanspreekt op de uitvoering van een opdracht. Het niet gebruiken van de standaard verplicht de accountant om zelf in te vullen waar zijn betrokkenheid op is gebaseerd want dat is op basis van de VGBA verplicht. Juist de standaard geeft hen de noodzakelijke ruggensteun.

De derde reden is dat de NBA van mening is dat een jaarrekening die wordt uitgebracht door een accountantskantoor altijd onder eindverantwoordelijkheid van een accountant dient te worden uitgevoerd zodat de kwaliteit is gegarandeerd en het maatschappelijk verkeer duidelijkheid heeft over de betrokkenheid van een accountant binnen een accountantskantoor. Door de samenstellingsopdracht en de verbinding met de kwaliteitseisen in de Nadere voorschriften accountantskantoren terzake van aan assurance verwante opdrachten (NVAKaav) wordt dit bewerkstelligd.

De NBA denkt met Standaard 4410H passende regelgeving te hebben zonder onnodige ballast voor het invullen van de verplichting om vakbekwaam en zorgvuldig te zijn bij het ondersteunen van het management.

Samengevat komen de verplichtingen van Standaard 4410H voor de accountant op het volgende neer:

1. De accountant stelt vast dat de klant geaccepteerd kan worden omdat er geen redenen zijn om te twifelen aan de integriteit van de klant.
2. De accountant stelt vast dat de opdracht vakbekwaam kan worden uitgevoerd door de accountant en zijn team.
3. Omdat niet elke klant het zelfde wil, moet met hem worden afgesproken hoe hem het best te ondersteunen en wat van hem wordt verwacht. Ter voorkoming van misverstanden over de uit te voeren werkzaamheden en de verwachtingen moeten deze schriftelijk worden vastgelegd.
4. Om de klant te kunnen ondersteunen bij het opmaken van een goede jaarrekening verkrijgt de accountant de kennis van de klant en zijn omgeving die daarvoor nodig is.
5. De accountant verwerkt de van de klant verkregen informatie op grond van zijn verslaggevingskennis tot een juiste jaarrekening. Het is niet nodig deze te toetsen, want de klant is verantwoordelijk dat de informatie klopt en volledig is.
6. Waar nodig ondersteunt de accountant de klant bij schattingen of andere werkzaamheden die nodig zijn om een goede jaarrekening op te maken. De accountant zorgt er wel voor dat de klant begrijpt wat hij heeft gedaan en hoe hij tot de uitkomsten is gekomen, anders kan de klant niet verantwoordelijk zijn voor de jaarrekening.
7. Natuurlijk stelt de accountant vragen als hij redenen heeft om te twifelen aan de informatie die van de klant is verkregen, iets anders zou niet integer zijn.

8. De accountant leest de jaarrekening om na te gaan of er zaken in staan die gezien zijn kennis vragen oproepen. De vragen bespreekt hij met de klant.
9. De accountant gaat na of de klant het eens is met de jaarrekening. Dat kan alleen als de klant de jaarrekening begrijpt en dus licht de accountant de jaarrekening waar nodig toe.
10. De zaken die nodig zijn om aan te tonen dat de accountant de standaard heeft gevolgd, die uitleggen waarop de jaarrekening is gebaseerd en andere relevante zaken worden vastgelegd in het dossier.
11. De accountant brengt een verklaring uit waar in hij kort uitlegt wat hij heeft gedaan, wat de verantwoordelijkheden van de klant zijn waarbij hij verwijst naar de standaard.

De NBA is dan ook voornemens deze standaard voor te schrijven voor micro-entiteiten.

Vragen:

4. Bent u het er mee eens dat het goed is dat de NBA Standaard 4410H voorschrijft bij micro-entiteiten om invulling te geven aan de vakbekwaamheid en zorgvuldigheid die verwacht mag worden van de accountant en om duidelijkheid te geven wat de betrokkenheid van de accountant inhoudt?
5. Kunt u aangeven of er in de bovenstaand weergegeven 11 punten zaken zijn die niet relevant zijn wanneer een accountant betrokken is bij het opmaken van een jaarrekening van een micro-entiteit?
6. Zijn er andere zaken in Standaard 4410H die u ervaart als onnodige ballast wanneer een accountant betrokken is bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit?

2.3 Rechtvaardigt het belang van de beroepsgroep en de bescherming van gebruikers van de accountants producten dat de NBA kwaliteitseisen stelt aan de uitvoering van de opdracht en de kantoororganisatie?

De NBA vindt dat de belangen van de beroepsgroep en de bescherming van gebruikers het stellen van eisen aan de kwaliteit van kantoren die betrokken zijn bij het opmaken van de jaarrekening van micro entiteiten rechtvaardigt. De NBA heeft daarvoor onder andere de volgende redenen.

- Allereerst is de toegevoegde waarde die gebruikers zien in de betrokkenheid van accountants gebaseerd op het vertrouwen dat de accountant op een goede wijze doet wat hij belooft. Veel gebruikers hebben namelijk niet de mogelijkheid om zelf vast te stellen of de accountant zijn werk goed doet. De eisen die de NBA stelt aan de kwaliteitssystemen en de toetsing daarvan hebben als doel dat dit vertrouwen niet wordt geschaad.
- In de tweede plaats is het hebben van een passend kwaliteitssysteem in organisaties waar meer accountants verantwoordelijk zijn voor opdrachten een waarborg voor die organisaties dat de accountants de kwaliteit leveren die het kantoor wil leveren. Het helpt het management om binnen het kantoor in control te zijn waar het de kwaliteit betreft.
- Ook accountants hebben er een belang bij dat het vertrouwen in het beroep niet wordt geschaad. De fouten van een individuele accountant kunnen afstralen op het totale beroep. Kwaliteitssystemen en toetsing verkleinen de kans op fouten, helpen fouten tijdig te onderkennen en verbinden consequenties aan fouten allemaal juist ook in het belang van de opdrachtgever. Deze systemen beschermen de klant en de leden van de NBA doordat ze voorkomen dat het vertrouwen in het beroep onnodig wordt geschaad.

Ook hier geldt natuurlijk dat de eisen ook daadwerkelijk een bijdrage aan de kwaliteit leveren en dat betekent ook dat ze passend zijn. Het betekent ook dat het toetsen begripvol plaats moet vinden wetende dat iedereen fouten kan maken en dat toetsers zich moeten inleven in de situatie om de op principes gebaseerde regelgeving goed te kunnen toetsen.

Vragen:

7. Bent u het er mee eens dat ook aan de uitvoering van de samenstellingsopdrachten voor micro-entiteiten eisen worden gesteld met betrekking tot de kwaliteit van het kantoor? Wilt u uw mening toelichten?
8. Kunt u aangeven of er in de huidige regels met betrekking tot kwaliteitssystemen (NVAK-aav) zaken zitten die naar uw mening geen bijdrage leveren aan de kwaliteit van kantoren die samenstellingsopdrachten uitvoeren.
9. Zijn er andere zaken die u in het kader van het bovenstaande onder de aandacht van de NBA wilt brengen?

2.4 Voorstellen

De NBA stelt voor om paragraaf 3 van standaard 4410H als volgt aan te passen.

Deze standaard is gericht op samenstellingsopdrachten voor historische financiële informatie waarbij:

- *de standaard moet worden toegepast in het geval van het opstellen en presenteren van **jaarrekeningen welke worden opgemaakt op grond van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en voor andere** financiële overzichten;*
- *de standaard kan worden toegepast in het geval van het opstellen en presenteren van historische financiële informatie, anders dan **de in de vorige bullet bedoelde jaarrekeningen of financiële overzichten.***

Deze standaard kan ook worden toegepast, waar nodig aangepast, op samenstellingsopdrachten voor financiële informatie anders dan historische financiële informatie en op samenstellingsopdrachten voor niet-financiële informatie. (Zie Par. A3, A3A en A4)

In de toelichting zal dan het volgende extra worden opgenomen in paragraaf A3B:

De betrokkenheid van een accountant bij het opstellen van een jaarrekening van een organisatie die is onderworpen aan de vereisten van BW2 is van zodanig belang dat dit los van de vraag of een dergelijke jaarrekening aan alle vereisten van een financieel overzicht voldoet het toepassen van deze standaard rechtvaardigt.

Vragen:

10. Kunt u zich vinden in de aanpassing van de formulering van paragraaf 3? Kunt u uw mening toelichten?
11. Kunt u zich vinden in de formulering van de nieuwe paragraaf A3B? Kunt u uw mening toelichten?

3 Opdrachten waarbij de accountant in het kader van zijn jaarrekeningcontrole het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening

3.1 Inleiding

Het komt in de praktijk veel voor dat de accountant die de jaarrekeningcontrole uitvoert, in het kader van administratieve dienstverlening het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening. NBA heeft vragen ontvangen in hoeverre er hier sprake is van een separate opdracht tot het samenstellen van een jaarrekening ten opzichte van de opdracht tot controle van de jaarrekening. Het effect van het beschouwen als twee opdrachten is het verplicht toevoegen van een samenstellingsverklaring.

De NBA is van mening dat het afgeven van twee verklaringen door één kantoor maatschappelijk ongewenst is. De samenstellingsverklaring speelt in dat geval geen rol meer in het maatschappelijk verkeer.

Dit verklaart wel waarom het afgeven van de verklaring niet verplicht is, maar legt niet direct uit waarom standaard 4410H niet noodzakelijk zou zijn. De reden daarvoor ligt in het feit dat de verplichtingen vanuit de controlestandaarden met betrekking tot de jaarrekening tenminste gelijkwaardig zijn aan die van standaard 4410H. Het volgende overzicht geeft dat op hoofdpunten weer:

Vereiste standaard 4410H (op hoofdlijnen)	Vergelijkbare vereiste controlestandaard
1. De accountant stelt vast dat de klant geaccepteerd kan worden omdat er geen redenen zijn om te twifelen aan de integriteit van de klant.	Standaard 210 kent vereisten die tenminste vergelijkbaar zijn.
2. De accountant stelt vast dat de opdracht vakbekwaam kan worden uitgevoerd door de accountant en zijn team.	Standaard 220 stelt vergelijkbare eisen.
3. Omdat niet elke klant het zelfde wil, moet met hem worden afgesproken hoe hem het best te ondersteunen en wat van hem wordt verwacht. Ter voorkoming van misverstanden over de uit te voeren werkzaamheden en de verwachtingen moeten deze schriftelijk worden vastgelegd.	Standaard 210 stelt eisen aan de opdracht aanvaarding en het afstemmen van de opdrachtvoorwaarden, de aard en reikwijdte van de opdracht met de klant.
4. Om de klant te kunnen ondersteunen bij het opmaken van een goede jaarrekening verkrijgt de accountant de kennis van de klant en zijn omgeving die daarvoor nodig is.	De vereisten in het kader van standaard 300 en 315 regelen dit.
5. De accountant verwerkt de van de klant verkregen informatie op grond van zijn verslaggevingskennis tot een juiste jaarrekening. Het is niet nodig deze te toetsen want de klant is verantwoordelijk dat de informatie klopt en volledig is.	In een controle moet je de data wel controleren en een redelijke mate van zekerheid hierover verkrijgen. De juiste presentatie van de informatie in de jaarrekening is een aspect van de controle.
6. Waar nodig ondersteunt de accountant de klant bij schattingen of andere werkzaamheden die nodig zijn om een goede jaarrekening op te maken. De accountant zorgt er wel voor dat de klant begrijpt wat hij heeft gedaan en hoe hij tot de uitkomsten is gekomen, anders kan de klant niet verantwoordelijk zijn voor de jaarrekening.	Zie 5

Vereiste standaard 4410H (op hoofdlijnen)	Vergelijkbare vereiste controlestandaard
7. Natuurlijk stelt de accountant vragen als hij redenen heeft om te twijfelen aan de informatie die van de klant is verkregen, iets anders zou niet integer zijn.	Zie 5.
8. De accountant leest de jaarrekening om na te gaan of er zaken in staan die gezien zijn kennis vragen oproepen. De vragen bespreek hij met de klant.	Bij een controle voert de accountant een afsluitende cijferanalyse uit met hetzelfde doel.
9. De accountant gaat na of de klant het eens is met de jaarrekening. Dat kan alleen als de klant de jaarrekening begrijpt en dus licht de accountant de jaarrekening waar nodig toe.	Op grond van standaard 700 kun je de controle niet afronden voordat de verantwoordelijke personen hebben beweerd dat zij de verantwoordelijkheid hebben genomen voor de jaarrekening.
10. De zaken die nodig zijn om aan te tonen dat de accountant de standaard heeft gevolgd, die uitleggen waarop de jaarrekening is gebaseerd en andere relevante zaken worden vastgelegd in het dossier.	Standaard 230 geeft rapportageverplichtingen die tenminste gelijkwaardig zijn.
11. De accountant brengt een verklaring uit waar in hij kort uitlegt wat hij heeft gedaan, wat de verantwoordelijkheden van de klant zijn en verwijst naar de standaard.	Dit is geregeld in standaard 700.

Vragen:

12. Bent u het eens met het voorstel van de NBA dat het niet nodig is om standaard 4410H toe te passen wanneer in het kader van een jaarrekeningcontrole de accountant het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening?

13. Heeft u opmerkingen bij het overzicht waaruit blijkt dat de vereisten in 4410H tenminste worden afgedekt door de vereisten in de controlestandaarden?

3.2 Kan de accountant altijd controleren en samenstellen?

Nee. De Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) geeft aanwijzingen voor de samenvatting van non-assurance werkzaamheden en assurance werkzaamheden. Op grond van deze regelgeving is het zeker niet zo dat het ondersteunen van het management bij het opmaken van de jaarrekening altijd mogelijk is bij een controle opdracht.

Voor de afweging of dit in een specifieke situatie wel of niet kan wordt verwezen naar de ViO.

3.3 Wat te doen als het concept van de jaarrekening aan derden wordt verstrekt

Het is niet ondenkbaar dat de onderneming een concept van de jaarrekening naar belanghebbenden zoals de bank of aandeelhouders wil sturen. De accountant zal er in een dergelijke situatie zorg voor moeten dragen dat de status van het stuk duidelijk wordt aan de belanghebbenden en dat zijn betrokkenheid niet onjuist wordt voorgesteld. Doet hij dit niet dan handelt hij in strijd met artikel 10 van de VGBA. Hij kan zijn betrokkenheid bijvoorbeeld duidelijk maken in een brief waarin hij uiteenzet dat de afgegeven jaarrekening een concept van de jaarrekening betreft waarop nog een controle moet worden uitgevoerd en die dus nog kan veranderen.

3.4 Tekstuele aanpassing in standaard 4410

De NBA is voornemens de volgende paragraaf op te nemen in Standaard 4410H.

Deze standaard is niet van toepassing op controleopdrachten waarbij de accountantseenheid wordt gevraagd om in het kader van de controle van het financieel overzicht in overeenstemming met de Standaarden 200 t/m 820 van de NV COS ook behulpzaam te zijn bij het opstellen van het financieel overzicht.

In de toelichting zal vervolgens opgenomen worden:

Het afgeven van een controleverklaring en een samenstelverklaring door één accountantseenheid is maatschappelijk niet wenselijk en kan tot verwarring leiden. Bovendien worden de vereisten in het kader van de uitvoering van een samenstellingsopdracht inhoudelijk afgedekt door de controlestandaard waardoor het verplicht toepassen van deze standaard maatschappelijk geen meerwaarde heeft.

Vragen:

14. Kunt u zich vinden in de voorgestelde aanvulling in het toepassingsgebied van deze standaard? Kunt u uw mening toelichten?
15. Kunt u zich vinden in de formulering van de nieuwe toelichtende tekst? Kunt u uw mening toelichten?
16. Bent u het eens met het beschrevene in paragraaf 3.3? Kunt u uw antwoord toelichten?

4 Hoe reageren

4.1 Termijn

U kunt reageren op deze consultatie tot en met 14 december 2015. Het bestuur van de NBA is voornemens om voor het eind van het jaar een definitieve beslissing over dit onderwerp te nemen zodat een eventuele aanpassing in de NV COS in kan gaan op 1 januari 2016.

4.2 Waar kunt u uw reacties naar toe zenden?

Mail uw reactie naar consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl.

Met het toezenden van uw reactie geeft u de NBA toestemming voor plaatsing op de website, tenzij u expliciet aangeeft dat de NBA uw reactie niet op de website mag plaatsen.

Wij verzoeken u om reacties vergezeld te doen gaan van een reactie in word format om de verwerking eenvoudiger te maken.

4.3 Hoe reageren

Zoals u heeft kunnen zien in het document heeft de NBA een aantal specifieke vragen gesteld. U helpt de NBA door te reageren op alle of een deel van deze specifieke vragen. Dat neemt niet weg dat elke reactie wordt meegenomen.

Hieronder zijn de consultatievragen samengevat:

1. Bent u het eens met de wijze waarop de toegevoegde waarde van de accountant is beschreven? Zo niet, waar bent u het niet mee eens of wat mist u?
2. Bent u het er mee eens dat gebruikers vertrouwen ontlene aan de betrokkenheid van de accountant? Kunt u toelichten waarop uw visie is gebaseerd?
3. Bent u het er mee eens dat de betrokkenheid van de accountant bij het opmaken van een jaarrekening van een micro-entiteit in een verklaring moet worden kenbaar gemaakt? Kunt u toelichten waarop uw visie is gebaseerd?
4. Bent u het er mee eens dat het goed is dat de NBA Standaard 4410H voorschrijft bij micro-entiteiten om invulling te geven aan de vakbekwaamheid en zorgvuldigheid die verwacht mag worden van de accountant en om duidelijkheid te geven wat de betrokkenheid van de accountant inhoudt?
5. Kunt u aangeven of er in de bovenstaand weergegeven 11 punten zaken zijn die niet relevant zijn wanneer een accountant betrokken is bij het opmaken van een jaarrekening van een micro-entiteit?
6. Zijn er andere zaken in Standaard 4410H die u ervaart als onnodige ballast wanneer een accountant betrokken is bij het opmaken van de jaarrekening van een micro-entiteit?
7. Bent u het er mee eens dat ook aan de uitvoering van de samenstellingsopdrachten voor micro-entiteiten eisen worden gesteld met betrekking tot de kwaliteit van het kantoor? Wilt u uw mening toelichten?
8. Kunt u aangeven of er in de huidige regels met betrekking tot kwaliteitssystemen (NVAK-aav) zaken zitten die naar uw mening geen bijdrage leveren aan de kwaliteit van kantoren die samenstellingsopdrachten uitvoeren.

9. Zijn er andere zaken die u in het kader van het bovenstaande onder de aandacht van de NBA wilt brengen?
10. Kunt u zich vinden in de aanpassing van de formulering van paragraaf 3? Kunt u uw mening toelichten?
11. Kunt u zich vinden in de formulering van de nieuwe paragraaf A3B? Kunt u uw mening toelichten?
12. Bent u het eens met het voorstel van de NBA dat het niet nodig is om standaard 4410H toe te passen wanneer in het kader van een jaarrekeningcontrole de accountant het management ondersteunt bij het opmaken van de jaarrekening?
13. Heeft u opmerkingen bij het overzicht waaruit blijkt dat de vereisten in 4410H tenminste worden afgedekt door de vereisten in de controlestandaarden?
14. Kunt u zich vinden in de voorgestelde aanvulling in het toepassingsgebied van deze standaard? Kunt u uw mening toelichten?
15. Kunt u zich vinden in de formulering van de nieuwe toelichtende tekst. Kunt u uw mening toelichten?
16. Bent u het eens met het beschrevene in paragraaf 3.3? Kunt u uw antwoord toelichten?

De NBA dankt u bij voorbaat voor uw reactie die ons kan helpen bij het opstellen van goede regelgeving.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl